

**Miljø- og
Ligestillingsministeriet**
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 2. oktober 2025
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 60-25

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2025

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Den 29. september 2025
MIM 60-25

SAMLENOTAT
RÅDSMØDE (MILJØ) 21. oktober 2025

1. Miljøaspekterne i Kommissionens meddelelse: 'Den europæiske havpagt' – afsnit 2 – integreret tilgang til havets sundhed og bæredygtighed.

- *Udveksling af synspunkter*

KOM (2025) 281

side 2

2. Rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse om en Europæisk Strategi for Vandresiliens og henstilling om Vejledende Principper for Vandeffektivitet Først

- *Vedtagelse*

KOM-dokument foreligger ikke

side 6

Miljøaspekterne i Kommissionens meddelelse: 'Den europæiske havpagt' – afsnit 2 – integreret tilgang til havets sundhed og bæredygtighed.

KOM (2025) 281

Nyt Notat

Resumé

Det danske EU-formandskab lægger på miljørådsmødet den 21. oktober op til en udveksling af synspunkter af miljøaspekterne i den europæiske havpagt.

Kommissionen fremsatte den 5. juni 2025 meddelelsen om den europæiske havpagt.

Det overordnede formål med pagten er at fremme en holistisk og sammenhængende tilgang til alle de politikområder, der relaterer sig til havene og oceanerne.

Meddelelsen fokuserer overordnet på den afgørende betydning som havene og oceanerne har for vores eksistens, herunder velstanden, konkurrenceevnen, sikkerheden og en bæredygtig fremtid og samler en række havrelaterede politikker og initiativer, der skal bidrage til at styrke det europæiske lederskab inden for disse områder. Med meddelelsen ønsker Kommissionen, at EU spiller en mere aktiv rolle i international havforvaltning. Kommissionen påpeger, at havpagten skal skabe bedre sammenhæng mellem EU's forskellige havpolitikker for at højne effekten heraf.

For at imødekomme en række forskelligartede udfordringer skal havpagten understøtte seks centrale prioriteter for EU:

- beskytte og genoprette havenes sundhed
- fremme bæredygtig konkurrenceevne i den blå økonomi
- støtte kystsamfund, øsamfund og regioner i den yderste periferi
- fremme forskning, viden, færdigheder og innovation vedrørende havene
- styrke maritim sikkerhed og forsvar som en forudsætning
- styrke EU's havdiplomati og international regelbaseret forvaltning

Afsnit 2 i pagten om en "integreret tilgang til havets sundhed og bæredygtighed" opregner de miljømæssige aspekter af pagten. Her påpeger Kommissionen bl.a. vigtigheden af at forbedre havmiljøet, og at der i det arbejde skal tages afsæt i fire hovedprincipper: en-kilde-til-hav-tilgang, et forsigtighedsprincip, en videnskabelig baseret tilgang samt en økosystembaseret tilgang.

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser.

Regeringen hilser miljøaspekterne i meddelelsen velkommen. Regeringen vil tage nærmere stilling til eventuelt opfølgende tiltag, når disse foreligger.

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 5. juni en fælles meddelelse under titlen 'Den europæiske havpagt'. Meddelelsen er ikke tidligere blevet fremsendt.

Havenes sundhedstilstand forværres grundet de kumulative virkninger af klimaforandringer, forurening og overudnyttelse af havets ressourcer. Havpagten har en holistisk tilgang, der skal skabe større sammenhæng mellem de EU-politikområder, der relaterer sig til havene og oceanerne og initiativer for at højne effekten heraf, herunder via forenklinger og bedre regulering.

Meddelelsen om havpagten bygger på eksisterende lovgivning og initiativer. Meddelelsen skal derfor læses på baggrund af de ambitioner, som fremgår i eksisterende initiativer.

Det danske EU-formandskab planlægger at vedtage rådskonklusioner for pagten i sin helhed på Rådet for almindelige anliggender den 17. november. Det danske EU-formandskab lægger på det kommende rådsmøde

(miljø) den 21. oktober 2025 op til en udveksling af synspunkter af miljøaspekterne i den europæiske havpagt.

Formål og indhold

I meddelelsen skitseres generelt et behov for at styrke Europas lederskab på det maritime område og en fortsættelse af det europæiske engagement inden for international havforvaltning. Den europæiske havpagt skal med en holistisk tilgang adressere de aktuelle udfordringer ved at samle eksisterende lovgivning og initiativer for havet på tværs af alle politikområder under en fælles referenceramme for at højne effekten heraf.

I meddelelsen afsnit 2 om en "integreret tilgang til havets sundhed og bæredygtighed" påpeger Kommissionen vigtigheden af at forbedre havmiljøet, som påvirker havets mangfoldighed af liv, herunder levesteder for marine arter og biodiversitet. For at opnå dette vil Kommissionen fokusere på 4 hovedprincipper, som er en kilde-til-hav-tilgang, et forsigtighedsprincip, en videnskabelig baseret tilgang samt en økosystembaseret tilgang. Kommissionen understreger vigtigheden af at udpege beskyttede havområder samt opfordrer medlemslandene til at fremskynde opfyldelsen af 2030-målene.

Ligeledes tilstræber Kommissionen en mere effektiv gennemførelse og håndhævelse af eksisterende EU-lovgivning bl.a. fuglebeskyttelsesdirektivet, habitatdirektivet og havstrategidirektivet. Hertil foreslår Kommissionen en revision af havstrategidirektivet og etableringen af en styrket forvaltningsramme, der skal bygge på revision af direktivet om maritim og fysisk planlægning

Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant, da der er tale om en meddelelse og ikke om et lovgivningsinitiativ.

Nærhedsprincippet

Meddelelsen er baseret på eksisterende lovgivning.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Indholdet i meddelelsen kan dog senere blive udmøntet i forslag til retsakter, der kan medføre lovgivningsmæssige konsekvenser. Der vil blive foretaget en vurdering heraf ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

Statsfinansielle konsekvenser og administrative konsekvenser for det offentlige:

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Indholdet i meddelelsen kan dog senere blive udmøntet i forslag til retsakter, der kan medføre statsfinansielle konsekvenser. Der vil blive foretaget en vurdering heraf ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Indholdet i meddelelsen kan dog senere blive udmøntet i forslag til retsakter, der kan medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en vurdering heraf ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

Erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for virksomhederne

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for virksomhederne.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. . Indholdet i meddelelsen kan dog senere blive udmøntet i forslag til retsakter, der kan medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en vurdering heraf ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

Høring

Nærværende notat fsva. miljøaspekterne er sendt i EU-specialudvalget.

Kommissionens meddelelse med bilag har i sin helhed været i høring i Skibsfartspolitisk Specialudvalg den 13. juni – 20. juni 2025 (se grund- og nærhedsnotat til folketingets Europaudvalg den 10. juli 2025: ”Kommissionen og EU’s højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitikks meddelelse: ’Den europæiske havpagt’ - KOM (2025) 281”).

Sagen har været i høring forud møde i EU-miljøspecialudvalget den 29. september 2025. Der var ingen bemærkninger.

Generelle forventning til andre landes holdninger

Der forventes generelt en positiv modtagelse af meddelelsen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter overordnet Kommissionens forslag om en europæisk havpagt som en strategisk og koordinerende ramme for at styrke EU’s indsats for sunde og bæredygtige have. Havpagten repræsenterer en mulighed for at samle og styrke eksisterende politikker inden for havforvaltning og blå økonomi gennem en mere helhedsorienteret tilgang, der balancerer hensyn til klima, biodiversitet, energiforsyning, sikkerhed og vækst. I den sammenhæng er det centralt for regeringen, at indsatsen for et bæredygtigt havmiljø sker indenfor rammer, der ikke begrænser opbygningen af de militære kapaciteter, der skal over og beskytte EU’s farvande, kyster og luftrum.

Regeringen er enig i Kommissionens analyse af, at havmiljøet forringes på grund af kumulative virkninger af klimaforandringer, forurening og over-udnyttelse af havets ressourcer. Regeringen er derfor enig i, at der er behov for en styrket politisk indsats med afsæt i en holistisk tilgang på tværs af alle politikområder. Regeringen anerkender, at en effektiv beskyttelse og genopretning af marine økosystemer er afgørende for både klimaindsats, biodiversitet og den langsigtede bæredygtighed af den blå økonomi.

Regeringen bifalder i den sammenhæng, at indsatsen og foranstaltninger er baseret på fire hovedprincipper: en kilde-til-hav-tilgang til bekæmpelse af forurening, forsigtighedsprincippet, et videnskabeligt baseret grundlag for politiske beslutninger og en økosystembaseret marin forvaltning.

Regeringen støtter behovet for at tilskynde medlemsstaterne til udpegning og forvaltning af beskyttede havområder samt for effektiv gennemførelse og håndhævelse af den eksisterende EU-lovgivning, navnlig fuglebeskyttelsesdirektivet, habitatdirektivet, havstrategidirektivet og forordningen om naturgenopretning og herunder anvendelse af teknologier, der kan lette overvågning og kontrol. Regeringen støtter også, at der er behov for yderligere skridt for at opnå ”god miljøtilstand”.

Regeringen støtter op om at revidere havstrategidirektivet med henblik på forenkling uden at reducere miljøbeskyttelsen og med henblik på omkostningseffektivitet og et effektivt regionalt samarbejde om forbedring af havmiljøet, herunder støtte til samarbejdet i de regionale havkonventioner.

Regeringen finder, at de elementer i nuværende EU-ret på havområdet, der kan sikre hurtig og effektiv opbygning af medlemsstaternes evne til at imødegå trusler mod national sikkerhed, skal opretholdes og udbygges.

Endelig støtter regeringen, at der er behov for at adressere de betydelige trusler fra diverse forureningskilder, herunder landbaserede forureningskilder i overensstemmelse med EU's handlingsplan for nul-forurening.

Regeringen støtter ligeledes, at EU vil styrke den internationale havforvaltning for at sikre en bæredygtig forvaltning af verdenshavene.

Regeringen finder det centralt, at drøftelserne om meddelelsen ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme for 2028-2034.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Nærværende notat fsva. miljøaspekterne af havpagten har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg tidligere.

Kommissionens meddelelse med bilag har i sin helhed været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. juli 2025.

Rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse om en Europæisk Strategi for Vandresiliens og henstilling om Vejledende Principper for Vandeffektivitet Først

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt Notat

Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 4. juni 2025 en meddelelse om en europæisk strategi for vandresiliens (COM (2025) 285) samt en henstilling om vejledende principper for vandeffektivitet først (C (2025) 3580). Strategien består af en overordnet analyse af de vandrelaterede udfordringer, som EU står overfor samt en samlet tilgang til, hvordan Unionen kan håndtere disse. Strategien indeholder ingen ny lovgivning. Henstillingen består af en række konkrete anbefalinger til en mere effektiv vandforvaltning samt en fælles EU-målsætning for vandeffektivitet inden 2030.

Regeringen er overordnet set positivt indstillet overfor Kommissionens analyse og intentioner med strategien og henstillingen.

Det danske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner om strategien. Rådskonklusionerne har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for staten eller erhvervslivet. Rådskonklusionerne medfører i sig selv ikke ændringer i beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Regeringen støtter rådskonklusionerne.

Rådskonklusioner for den europæiske strategi for vandresiliens er på dagsorden for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2025 til vedtagelse.

Baggrund

Kommissionen har ved COM (2025) 280 og C (2025) 3580 af den 4. juni 2025 fremsendt meddelelse om Europæisk Strategi for Vandresiliens samt henstilling om Vejledende Principper om Vandeffektivitet Først. Meddelelsen og henstillingen er oversendt til Rådet den 24. juni 2025 i en dansk sprogudgave. Meddelelsen og henstillingen har ingen lovgivningsmæssige implikationer.

Det danske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner om strategien. Rådskonklusioner for den europæiske strategi for vandresiliens er på dagsorden for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2025 til vedtagelse.

Formål og indhold

Meddelelse om en Europæisk Strategi for Vandresiliens

Formålet med strategien er at fremhæve de mange forskellige typer af vandrelaterede udfordringer, som EU står over for med henblik på at bidrage til en højere grad af helhedstænkning omkring disse. Strategien skal hjælpe hele EU med at forbedre forvaltningen af sine vandområder, håndtere vandmangel, håndtere klimarelaterede udfordringer med for meget eller for lidt vand, reducere forurening, skærpe vandindustriens konkurrencedygtige og innovative fordele samt fokusere på cirkulær økonomi. Strategien indeholder tre nøglemålsætninger samt seks støtteområder i EU og internationalt. Kommissionen har fokus på en række flag-skibsforanstaltninger, der er samlet i bilag I til strategien.

De tre nøglemålsætninger

Strategien skal ses i forlængelse af den 2050-vision, som EU præsenterede på FN's vandkonference i 2023. Kommissionen understreger, at medlemsstaternes regeringer, regionale og lokale myndigheder ofte kan håndtere udfordringerne med vandplanlægning bedst, men at EU-lovgivning og erfaringsudveksling kan bidrage til håndteringen.

1. Nøglemålsætning 1: Genopretning og beskyttelse af vandkredsløbet som grundlag for bæredygtig vandforsyning.
2. Nøglemålsætning 2: Opbygning af en vandmæssig intelligent økonomi, der ikke lader nogen i stikken, støtter EU's konkurrenceevne og tiltrækker investorer.
3. Nøglemålsætning 3: Sikring af rent og billigt vand for alle samt styrkelse af forbrugerne og andre brugere.

De seks støtteområder

- Støtteområde 1: Styring og gennemførelse, der sætter skub i forandringer.
- Støtteområde 2: Stabil forsyning i kraft af finansiering, investeringer og infrastruktur.
- Støtteområde 3: Brug af digitalisering og kunstig intelligens til at fremskynde og forenkle forsvarlig vandforvaltning.
- Støtteområde 4: Forskning og innovation, vandindustri og færdigheder til styrkelse af konkurrenceevne.
- Støtteområde 5: Sikkerhed og beredskab skal styrke kollektiv modstandsdygtighed.
- En indsats på globalt plan – gå foran med et godt eksempel, engagement og initiativer.

Rådskonklusionerne forholder sig generelt set positivt til strategien. De bakker op om strategiens formål med at sikre en større politisk prioritering af vandområdet med fokus på implementering af eksisterende lovgivning og om introduktionen af principperne om vandeffektivitet først. Rådskonklusionerne udtrykker opbakning til strategiens tre nøglemålsætninger samt de fem støtteområder og indsatsen på globalt plan. Rådskonklusionerne understreger desuden vigtigheden af at integrere effektiv og bæredygtig forvaltning af vand på tværs af sektorer og at sikre samarbejde på tværs af EU-institutioner, medlemsstater, virksomheder, civilsamfund og borgere. Yderligere understreger de vigtigheden af at undgå at øge, og hvor muligt reducere, den administrative byrde for medlemsstaterne og af at tage medlemsstaternes nationale og regionale forhold i betragtning.

Henstilling om vejledende principper for vandeffektivitet først

Henstillingens formål er at uddybe Kommissionens analyse af- og intentioner med de vejledende principper for vandeffektivitet først, som er den primære nyskabelse i strategien for vandresiliens.

- Princippet om vandeffektivitet først
- Effektiv forvaltning af vandressourcer
- Styring
- Uddannelse og oplysning
- Samarbejde på tværs af grænserne og den internationale dimension

Rådskonklusionerne forholder sig ikke direkte til de enkelte underprincipper, men støtter op om det generelle princip om vandeffektivitet først.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Rådskonklusionerne har ikke relevans for nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Rådskonklusioner har ikke relevans for gældende dansk ret.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Indholdet i rådskonklusionerne kan dog senere blive udmøntet i forslag til retsakter, der kan medføre lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. I det omfang konklusionerne senere hen måtte udmøntes i konkrete tiltag, vil disse være genstand for særskilte konsekvensvurderinger.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i høring forud møde i EU-miljøspecialudvalget den 29. september 2025.

CropLife har indsendt følgende skriftlige bemærkning: ”CropLife Danmark bakker op om den generelle Vandresilens-strategi og finder det positivt at sikre forsyning af og forskning og innovation indenfor vandområdet på tværs af EU-landene. Der henvises i Regeringens generelle holdning til, at der støttes op om Kommissionens ønske om at skabe incitamenter for landbrugerne til at forbedre den miljø- og klimamæssige indsats, herunder at forurening med miljøfremmede stoffer som PFAS, bør håndteres gennem en fællesindsats i EU. CropLife finder det dog nødvendigt at italesætte, at dette forslag ikke er den korrekte måde at forbyde/begrænse en anvendelse af eventuelle PFAS-stoffer i Europa, men at det i stedet skal gøres på EU niveau via de respektive og lovmæssigt bindende forordninger, som laver en fyldestgørende redegørelse for risici overfor miljø, samt for mobilitet til det omkringliggende område”.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til forslaget til rådskonklusioner blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen byder rådskonklusionerne velkommen, idet det findes vigtigt, at der bliver vist en stærk opbakning til Kommissionens meddelelse om en Europæisk Strategi for Vandresiliens.

Regeringen er positiv over Kommissionens meddelelse, herunder initiativer beskrevet i strategien og den supplerende henstilling. Regeringen er enig i vigtigheden af at få vand højere op på den politiske dagsorden og i højere grad planlægge, samarbejde og lovgive strategisk på området. Regeringen er enig i meddelelsens brede tilgang til vandrelaterede udfordringer, med fokus på miljø, forsyningssikkerhed, effektivisering, forurening, klimatilpasning, anvendelse af naturbaserede løsninger, beredskab, prioritering af passende finansiering, investeringer, konkurrenceevne og global handling. Regeringen støtter op om Kommissionens fokus på at styrke implementering af eksisterende lovgivning og på at basere vandforvaltningsmæssige beslutninger på princippet om vandeffektivitet først. Regeringen er enig i Kommissionens prioritering af den europæiske vandsektors konkurrenceevne og det globale samarbejde inden for vandløsninger. Regeringen er desuden generelt positiv over for fokus på at fremme princippet om, at forurenere betaler og på at stoppe forurening ved kilden. Regeringen støtter, at Kommissionen vil skabe incitamenter for landbrugerne til at forbedre den miljø- og klimamæssige indsats. Det er positivt, at strategien har fokus på, at forurening med miljøfremmede farlige stoffer som PFAS bør håndteres gennem en fælles indsats i EU. Regeringen finder det vigtigt, at mere forskning bliver bragt til markedet i form af vidensbaseret innovation. Endvidere bemærkes det, at nye foreslåede initiativer på forsknings- og innovationsområdet skal være under hensyntagen til allerede eksisterende initiativer i Horizon Europe.

Regeringen finder det centralt, at rådskonklusionerne ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme for 2028-2034.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om en Europæisk Strategi for Vandresiliens blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. juli 2025. Notatet blev ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.